

Programma van maatregelen Bavikhove, Eerste Aardstraat

Inhoud

1	Gemotiveerd advies	3
2	Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem.....	4
2.1	Administratieve gegevens	4
2.2	Aanleiding van het vooronderzoek	5
2.3	Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem:.....	5
2.4	Vraagstelling en onderzoeksdoelen:	5
2.5	Onderzoeksstrategie en –methode:	6
2.6	Onderzoekstechnieken.....	8
2.7	Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk:.....	8
3	Lijst met figuren.....	9
4	Bijlagen	9
	Privacyfiche (wordt afzonderlijk bijgeleverd).....	9
5	Bibliografie	9

1 Gemotiveerd advies

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor de geplande werkzaamheden ter hoogte van de Eerste Aardstraat te Bavikhove, Harelbeke, werd door BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgesteld. Op het terrein zal door Franky Galle en Els Vanackere de bestaande bebouwing deels afgebroken worden en een nieuw serrecomplex met de nodige bijgebouwen en vijvers gerealiseerd worden.

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem werd een bureauonderzoek uitgevoerd. Binnen deze studie werden alle nodige data verzameld om een uitspraak te kunnen doen over het archeologisch potentieel binnen het plangebied. Uit de resultaten van dit onderzoek bleek dat er onvoldoende gegevens konden worden gegenereerd om uitsluitel te bieden over de mogelijke aanwezigheid of afwezigheid van een archeologische site. Het plangebied wordt namelijk niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen. En ook voor de oudere perioden (steentijd-metaaltijden-Romeinse periode) zijn er geen historische of archeologische gegevens voorhanden die relevant zijn voor het plangebied. Geografisch en bodemkundig zijn er enkele elementen die de kans op occupatie in het verleden vergroten. Ook de potentiële erosie is zeer laag. Uit het bureauonderzoek kan men concluderen dat de kans bestaat dat er archeologische waarden aanwezig kunnen zijn binnen het plangebied aan de Eerste Aardstraat te Bavikhove. Een veldtoets met ingreep in de bodem kan hierover uitsluitel bieden.

De geplande graafwerkzaamheden binnen de huidige bouwplannen kan het potentieel aan archeologisch erfgoed verstoren. Enkel de geraamde dieptes van de geplande werkzaamheden zijn voorlopig gekend.

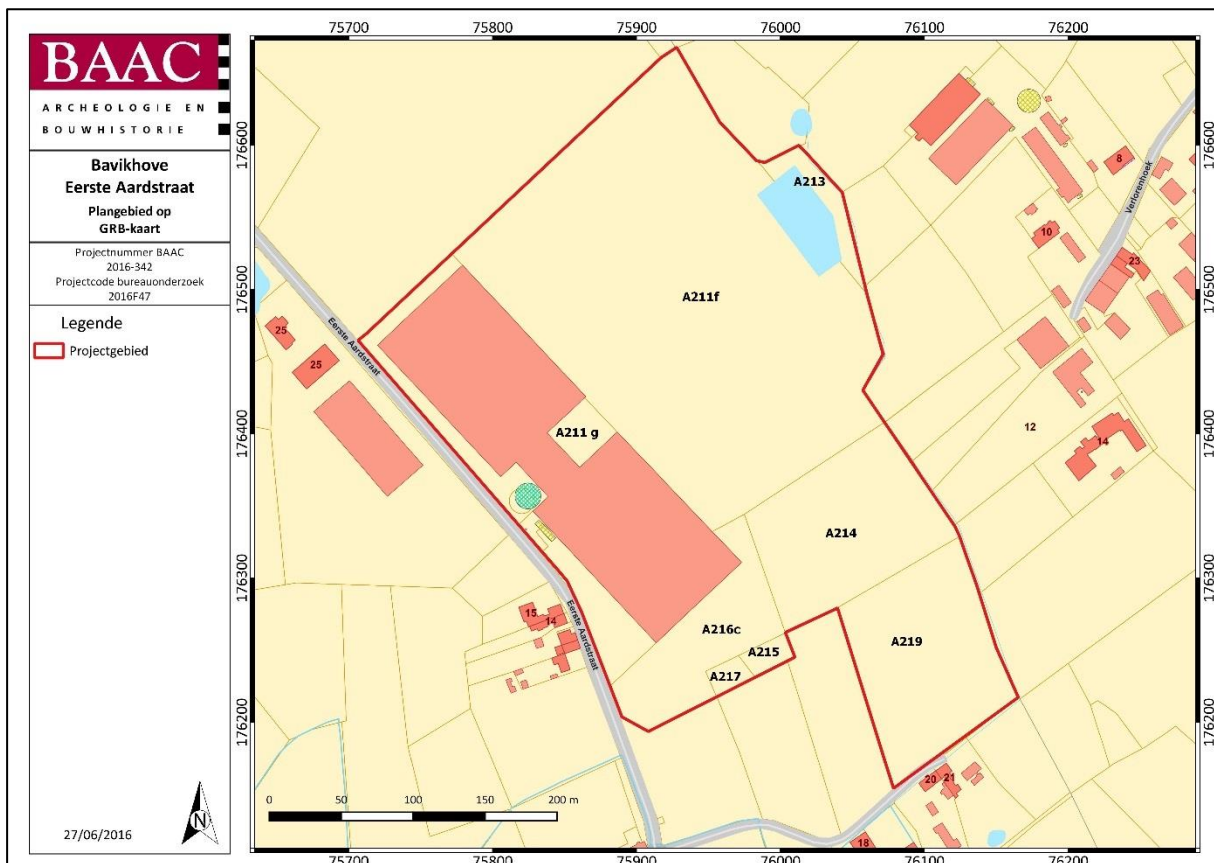
Om voldoende zekerheid te krijgen over de aanwezigheid en de waarde van archeologisch erfgoed binnen het plangebied, wordt verder archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd. De ingreep in de bodem dient te gebeuren door middel van proefsleuven. Het betreft een 'uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem' dat wordt uitgevoerd na vrijgave van het terrein, dit is na de oogst van de huidige gewassen en na afbraak van het huidige serrecomplex. Het desbetreffende programma van maatregelen wordt opgemaakt.

Behoud *in situ* van de mogelijk aanwezige archeologische waarden, in het licht van de conventie van Malta, is voor deze onderzoekslocatie nog niet besproken. Na het uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem zal er duidelijkheid zijn over de eventuele aanwezigheid van een archeologische site, waarna er in dialoog kan worden getreden met de opdrachtgever over de mogelijkheden voor behoud *in situ*.

2 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

2.1 Administratieve gegevens

Naam site:	Bavikhove, Eerste Aardstraat
Ligging:	Eerste Aardstraat 30, 8531 Harelbeke
Kadaster:	Afdeling 4, sectie A, 211g, 211f, 213, 214, 215, 216c, 217 en 219
Grootte projectgebied:	ca. 115.000 m ²
Opdrachtgever:	Franky Galle en Els Vanackere Veldstraat 1a, 8770 Ingelmunster
Erkend archeoloog:	Jeroen Vanden Borre / 2015/00021

Figuur 1: Situering plangebied (in het rood) op de GRB-kaart

Coördinaten:	N X: 3.3159 y: 50.8956
	O X: 3.3179 y: 50.8937
	Z X: 3.3181 y: 50.8911
	W X: 3.3128 y: 50.8938

2.2 Aanleiding van het vooronderzoek

Zie paragraaf 1.2 van de Archeologienota uitgesteld vooronderzoek.

2.3 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Zie paragraaf 2.3 van de Archeologienota uitgesteld vooronderzoek.

2.4 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Na een uitgebreide bureaustudie stelt BAAC vast dat tot op heden onvoldoende informatie gegenereerd is om de mogelijke aanwezigheid van een archeologische site afdoende te staven. Het bureauonderzoek heeft immers aangetoond dat de kans bestaat dat er binnen het plangebied nog intacte archeologische waarden aanwezig kunnen zijn, maar exacte vaststellingen blijven voorlopig uit. Op basis van de beschikbare gegevens uit de directe en ruimere omgeving van het plangebied kan echter niet met zekerheid gezegd worden wat de aard en gaafheid van de eventueel aanwezige waarden zijn. Om het potentieel op kennisvermeerdering te onderzoeken is een ingreep in de bodem noodzakelijk.

Het doel van het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van het terrein door een beperkt, maar statistisch representatief deel van dat terrein te onderwerpen aan archeologisch onderzoek. Dit representatief staal laat ons toe om de archeologische verwachting te toetsen en een gefundeerde uitspraak te doen over de totale archeologische waarde van het terrein. Over het gehele terrein kunnen archeologische waarden worden verwacht, met uitzondering van de huidige vijver en het huidige serrecomplex. Er zijn dus delen van het terrein die een dusdanige verstoring hebben gekend dat eventuele archeologische resten vernietigd zullen zijn. Maar ook deze graad van verstoring moet afgetoetst worden tijdens een proefsleuvenonderzoek. We kunnen op basis van bureauonderzoek namelijk niet vaststellen in welke mate de nivellerings- en funderingswerken een invloed hebben gehad op het bodemarchief.

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

Algemeen:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Zijn er sporen aanwezig?
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

Indien nog een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt:

- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
- Wat is de impact van het huidige gebruik van het terrein op het archeologische erfgoed?
- Is behoud *in situ*/planinpassing op basis van de resultaten van het vooronderzoek mogelijk?

2.5 Onderzoeksstrategie en –methode:

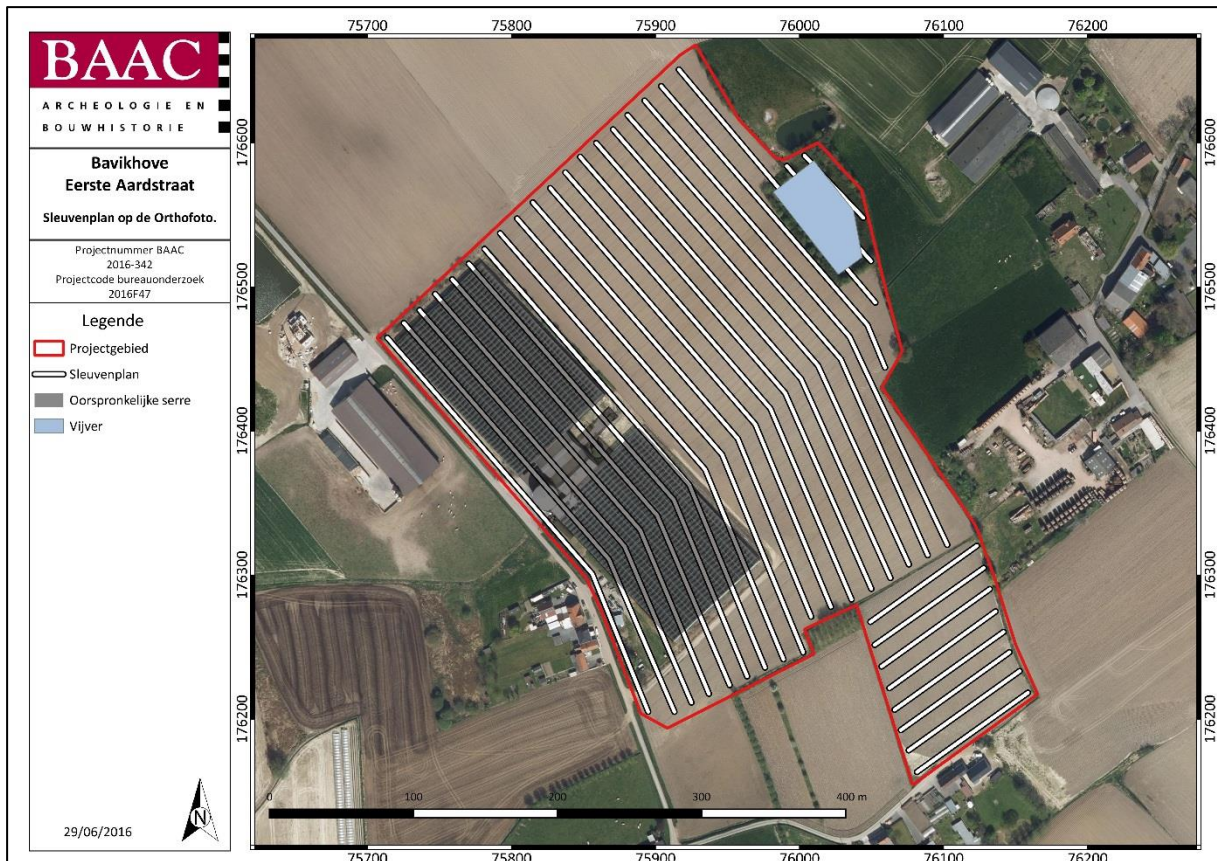
Na een grondige bureaustudie adviseert BAAC Vlaanderen bvba een archeologische vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven. De grenzen van de te onderzoeken zone zijn gebaseerd op de bouwplannen die werden aangeleverd door de opdrachtgever.

De prospectie met ingreep in de bodem zal gebeuren door middel van een standaard proefsleuvenonderzoek waarbij de methode van continue sleuven wordt gebruikt. Het onderzoek wordt vlakdekkend uitgevoerd over het gehele terrein, tenzij dat bij de aanleg van de sleuven blijkt dat delen van het terrein dusdanig sterk verstoord zijn dat er op het archeologisch interessante niveau ook geen sporen kunnen verwacht worden.

Het doel van de aanleg van continue parallelle proefsleuven binnen het plangebied is inzicht krijgen in de stratigrafische opbouw en gaafheid van het plangebied. De ideale dekkingsgraad van de sleuven ligt tussen de 10 en 15% van de totale oppervlakte van het plangebied. Statistisch onderzoek en simulaties van sleuven op verschillende soorten vindplaatsen met diverse omvang hebben aangetoond dat met een dichtheid van 10% ongeveer 95% van alle vindplaatsen met een minimum omvang van 5 m in diameter worden opgespoord.¹ Hierbij geldt dat de kans dat lineaire structuren worden gemist groter is bij parallelle sleuven. Om de trefkans op dergelijke structuren te vergroten, dienen dwarssleuven en/of kijkvensters te worden aangelegd.

De voorgestelde dekkingsgraad is conform de dekkingsgraad die doorgaans door het Agentschap Onroerend Erfgoed wordt opgelegd in vergelijkbare onderzoeken.

¹ Borsboom & Verhagen 2012, 22-33.

Figuur 2: Sleuvenplan met mogelijke verstoringen

De sleuven zullen worden aangelegd met behulp van een graafmachine op rupsbanden (21 ton) met een gladde graafbak van circa 2 m breed. In elke sleuf zal machinaal minimaal één vlak aangelegd worden op het archeologisch relevante en leesbare niveau; dit onder begeleiding van minstens één archeoloog.

Van alle sleuven en kijkvensters zullen overzichtsfoto's worden gemaakt en van alle (antropogene) sporen ook detailfoto's. De sleuven en sporen worden ingemeten en gedocumenteerd aan de hand van beschrijvingen. Indien een spoor zich tegen de putwand bevindt, wordt het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Sporen-, foto- en vondstenlijsten worden geregistreerd in het veld. Vondsten die binnen de sleuven of kijkvensters worden aangetroffen, worden per context ingezameld (vlak, spoor, enz.). Er dient een selectie van de sporen gecoupeerd te worden die afdoende is om de onderzoeksvragen te beantwoorden. In diepe sporen zoals waterputten en waterkuilen wordt een boring gezet om de interpretatie van het spoor te verifiëren en om de diepte te bepalen.

Per proefsleuf wordt minimaal één profielkolom (minimaal 1 m breed) aangelegd waarbij circa 30 cm van de moederbodem zichtbaar is. De locatiekeuze van deze profielputten is afhankelijk van de variabiliteit in de bodemopbouw. Alle bodemprofielen worden opgekuist, gefotografeerd (voorzien van profielnummer, sleufnummer, noordpijl en schaalat), ingetekend op schaal 1/20 en beschreven per horizont op basis van de bodemkundige registratie- en beschrijvingsmethodes. Bij elke profielput wordt de absolute hoogte van het (archeologisch) vlak en van het maaiveld genomen en op het plan aangeduid.

Sporen waarbij de metaaldetector een signaal geeft, worden aangeduid in de sporenlijst. Metaalvondsten worden enkel ingezameld als zij zich op het vlak bevinden of als ze zich in een spoor

bevinden dat gecoupeerd wordt. Ingezamelde vondsten worden op plan gezet met vondstnummer en de code Md. Ingezamelde metaalvondsten worden beschermd tegen degradatie van het materiaal. Indien sporen worden gecoupeerd in functie van het beantwoorden van de vooraf opgestelde of door voortschrijdend inzicht opgeworpen onderzoeksvragen, worden de coupes ingemeten, getekend (schaal 1:20) en gefotografeerd.

Na afloop van het onderzoek worden de sleuven gedicht om verdere degradatie van eventueel aanwezige sporen te voorkomen. Indien nodig worden kwetsbare sporen (graven, zeer ondiep bewaarde sporen) afgedekt met textieldoek of plastic om degradatie (in de periode tot een vervolgonderzoek) te voorkomen.

2.6 Onderzoekstechnieken

Zie paragraaf 2.5.

2.7 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

De uitvoering van alle werkzaamheden op het terrein dienen te gebeuren volgens de *Code Goede Praktijk*, eventueel aangevuld met bijkomende maatregelen indien de sporen en/of vondsten daartoe aanleiding geven. Er zijn geen afwijkingen ten aanzien van de *Code Goede Praktijk* voorzien.

3 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied op de GRB-kaart	4
Figuur 2: Sleuvenplan met mogelijke verstoringen.....	7

4 Bijlagen

Privacyfiche (wordt afzonderlijk bijgeleverd)

5 Bibliografie

BORSBOOM, A. & P. VERHAGEN 2012. KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P).